

Om engelsk kystartilleri, 1910-1940

Indledning

I den følgende beskrivelse er hovedvægten lagt på de frivillige artillerienheder, der gennem perioden deltog i bemanningen af det engelske kystforsvar.

Kystartilleriet

Royal Garrison Artillery, Territorial Force, ca. 1911.

Efter tegning af Richard Caton Woodville.

Fra Kilde 1.

Det engelske kystartilleri bestod dels af enheder fra den regulære hær, dels af frivillige enheder, fra 1908 Territorial Force [1](#).

Underafdelingerne i kystartillerienhederne blev benævnt kompagnier. Kompagnichefen var sædvanligvis major, der havde en kaptajn som næstkommanderende, og tre løjtnanter som delingsførere.

Kompagniernes størrelse varierede efter de befæstningsanlæg, som et givet kompagni skulle bemane, men bestod sædvanligvis af 160 mand.

Artilleristen i forgrunden er iført Royal Garrison Artillery's (RGA) mørkeblå paradeuniform, der i Territorial Force også var soldaternes udgangsuniform. Artilleristerne, der bemander pjecen i baggrunden

- muligvis en 6-inch B.L. Coast Defence Gun - er derimod iført den khakifarvede feltuniform Model 1902.

T
RGA
DORSET

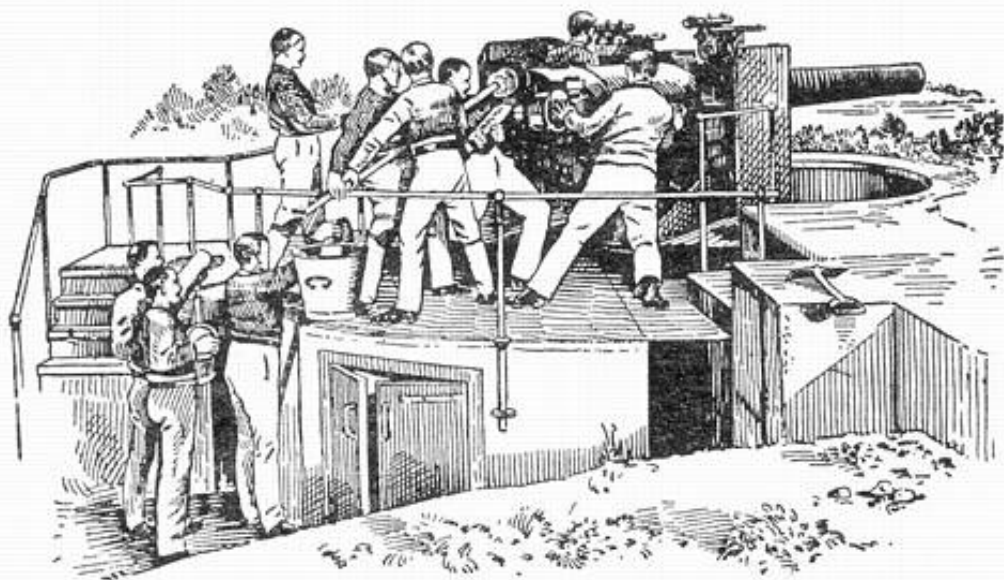
Eksempel

De særlige kendetegn, der identificer soldaten som tilhørende Territorial Force, er T'et over regimentsforkortelsen, i kombination med enhedens forkortede navn.

På tegningen kan navnet ikke tydes, men det kunne være som eksemplet.

Tabel 1: Kystartillerienheder, Royal Garrison Artillery, Territorial Force, 1914 (Fra Kilde 4)

Område	Kystbatterier ved ...	Enheder
Eastern Coast Defence	Medway & Thames	Essex and Suffolk RGA (2 kompagnier)
Harwich Coast Defence	Harwich	Essex and Suffolk RGA (2 kompagnier)
South Eastern Coast Defence	Dover & Newhaven	Kent RGA (Dover) Sussex RGA (Newhaven)
North Eastern Coast Defence	Tyne, Tees, Hartlepool & Humber	Tynemouth RGA (Tyne) Durham RGA (Tees & Hartlepool) East Riding RGA (Humber)
Southern Coast Defence	Portsmouth & Portland	Hampshire RGA (Portsmouth) Dorsetshire RGA (Portland)
South Western Coast Defence	Plymouth & Falmouth	Devonshire RGA (Plymouth) Cornwall RGA (Falmouth)
North Western Coast Defence	Mersey & Barrow	Lancashire RGA Cheshire RGA
Western Coast Defence	Milford Haven, Cardiff, Barry & Swansea	Pembrokeshire RGA (Milford Haven) Glamorganshire RGA (Cardiff, Barry & Swansea)
Scottish Coast Defence	Forth, Clyde, Tay, Aberdeen & Scapa	Forth RGA (Forth) Clyde RGA (Clyde) North Scottish RGA (Tay & Scapa) Orkney RGA (Scapa)

6-inch B.L. GUN, MARK VII. (IN ACTION)

6-inch B.L. Coast Defence Gun, Mk VII, ca. 1910.

Fra Kilde 3.

Dorsetshire Royal Garrison Artillery, Territorial Force

En afdeling som f.eks. Dorsetshire Royal Garrison Artillery, Territorial Force, bestod af 3 kompagnier - No. 1 Company (Swanage), No. 2 Company (Poole) og No. 3 Company (Portland). Afdelingens hovedkvarter var placeret i St. Albans Street, Weymouth.

Dorsetshire Royal Garrison Artillery, Territorial Force, bemandede forter og batterier ved Portland på den engelske sydkyst.

Det er muligt, at tegningen viser netop en kanonbesætning fra Dorsetshire Royal Garrison Artillery, Territorial Force.

Tabel 2: Kystbatterier ved Portland, april 1918²⁾

Blacknor Battery	2 x 6-inch B.L Coast Defence Gun Mk VII (1902-1913) 2 x 9.2-inch B.L. Coast Defence Gun Mk 10 (1913-1947)
East Weare Battery (ses også stavet <i>East Wear</i>)	2 x 9.2-inch B.L. Coast Defence Gun Mk 10 (1902-1947?)
Breakwater Fort Top ³⁾	2 x 12-pdr. 12-cwt Q.F. Coast Defence Gun (1898-1920)
Breakwater Fort Jetty	2 x 12-pdr. 12-cwt Q.F. Coast Defence Gun (1894?-1920)
New Breakwater Pier A	2 x 12-pdr. 12-cwt Q.F. Coast Defence Gun (1902-1947)
New Breakwater Pier B	1 x 6-inch B.L Coast Defence Gun Mk VII (1913-1919) 3 x 12-pdr. 12-cwt Q.F. Coast Defence Gun (1913-1919)
New Breakwater Pier C	1 x 6-inch B.L Coast Defence Gun Mk VII (1913-1919)
Upton Battery	2 x 9.2-inch B.L. Coast Defence Gun Mk 10 (1913-1919)

Forgængerne for Dorsetshire Royal Garrison Artillery, der blev oprettet i 1908 i forbindelse med etableringen af Territorial Force ⁴⁾, var 1st Dorsetshire Royal Garrison Artillery Volunteers, oprettet i 1860'erne.

FOR KING & COUNTRY.
TERRITORIAL FORCE.
No. 3 Co. DORSETSHIRE
ROYAL GARRISON ARTILLERY.
Captain C. H. A. HUXTABLE, Commanding.
RECRUITS
ARE REQUIRED FOR THE ABOVE COMPANY.

AGE:
17 to 35
Years.

HEIGHT:
5ft. 6ins. or over.
" "
CHEST:
33ins. or over.

Full particulars as to conditions of Enlistment and Training may be obtained on application to the Sergeant-Major at the

DRILL HALL, 1, LOWER ST. ALBANS STREET.

FREE KIT AND CLOTHING.

Free Rations & Army Pay & Allowances during Training.

« GOD SAVE THE KING. »

*Hverveplakat for
Dorsetshire Royal Garrison Artillery,
Territorial Force, ca. 1910.
Fra Kilde 4.*

Afdelingen bestod i 1907 af 583 mand (ud af et styrkemål på 640), organiseret i 9 kompagnier i henholdsvis Bournemouth (3 kompagnier), Poole, Swanage, Weymouth, Portland, Bridport, og Lyme Regis. Korpset havde et godt ry, og blev betegnet som "... a fine regiment ... with a good reputation for gunnery." (Kilde 1)

Ændringen fra Volunteer ordningen til Territorial Force betød, at de 3 kompagnier fra Bournemouth blev overført til Hampshire Royal Garrison Artillery, mens de resterende 6 kompagnier blev til 3. Denne ændring påvirkede i nogen grad rekrutteringen til afdelingen. I 1911 var afdelingschefen oberstløjtnant F.G. Lefroy, mens Lord Digby var æresoberst.

Sammenlignes fotografiet på plakaten med ovenstående tegning af en 6-inch B.L. Coast Defence Gun Mk VII, viser det sig, at der er tale om præcis samme motiv.

Om plakaten så viser enheden selv, eller der blot er tale om et samtidigt pressebillede, vides dog ikke. Men mon ikke, at den lokale *County Association*, der stod for hvervningen, har sørget for, at vise netop en af deres egne enheder?

*Essex and Suffolk Royal Garrison Artillery, Territorial Force
Church Parade at Harwich, 1914.*

Fra Kilde 4.

Kystbefæstningernes elektriske installationer, som f.eks. lyskastere [5](#)), samt telefonmateriel blev betjent af soldater fra Royal Engineers. I Portland var der tale om Dorsetshire Fortress Royal Engineers, Territorial Force, der stillede et *Electric Lights Company*. Kompagniet talte 137 mand (i 1909), hvilket også var styrkemålet.

Indtil 1907 stod Royal Engineers også for søminetjenesten ved visse af de befæstede havne. Til sidstnævnte formål fandtes særlige enheder, Volunteer Submarine Miners, der talte underafdelinger ved Tyne, Severn, Clyde, Humber, Tees, Forth, Tay, Mersey og Falmouth. (Kilde 7)

I løbet af Første Verdenskrig etableredes 31 *Coastal Fire Commands*, der ledede kystforsvaret inden for deres respektive ansvarsområde. Ved Portland var der tale om No. 5 Coastal Fire Command [6](#)).

Selvom billedet forestiller en af de andre kystartilleriafdelinger, skal det her vise, hvorledes en kystartillerienhed så ud, når den stillede til parade.

Tabel 3: Skytstyper (1910)	I tjeneste	Antal (1918)
10-inch B.L. Coast Defence Gun	1888-1925	
9.2-inch B.L. Coast Defence Gun	1899-1959	56
6-inch B.L. Coast Defence Gun	1885-1956	103
6-inch Q.F. Coast Defence Gun	1894-?	19
4.7-inch Q.F. Coast Defence Gun	1888-1959	42
4-inch Q.F. Coast Defence Gun	1906-1939	13
12-pdr. 12-cwt Q.F. Coast Defence Gun	1894-1956	103
6-pdr Q.F. Hotchkiss Coast Defence Gun	1885-1920?	
6-pdr Q.F. Nordenfeldt Coast Defence Gun	1885-1920?	
1-pdr Q.F. Pom-Pom 7	1899-1920?	

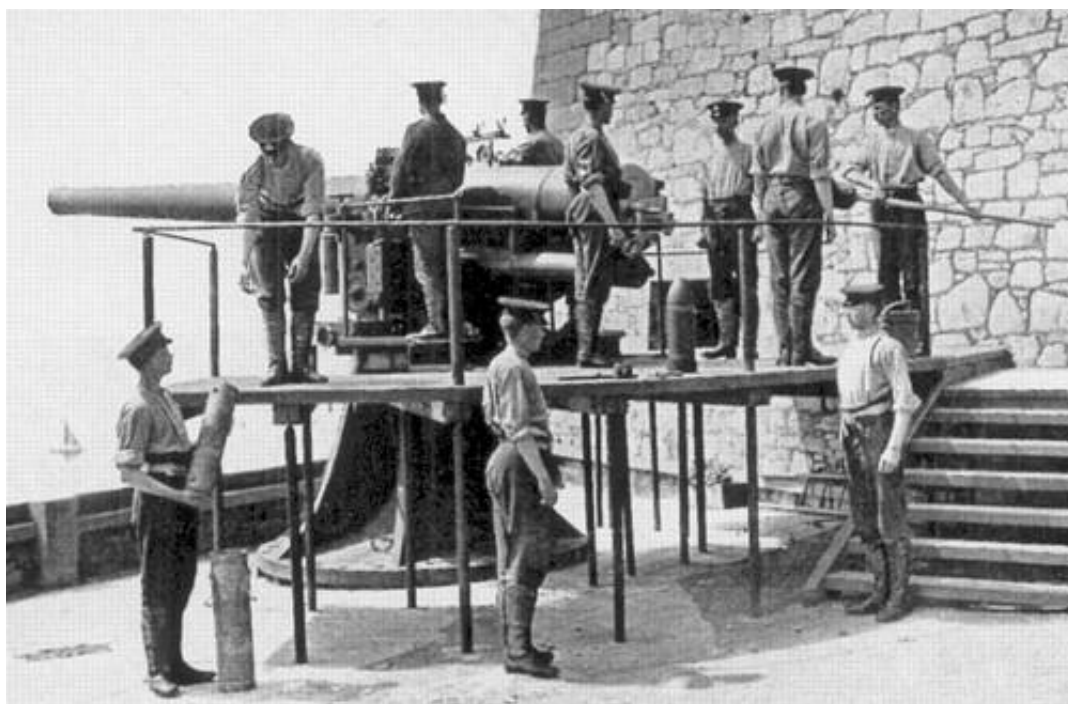
Skytstyper

Som det fremgår, fik nogle af pjecerne en levetid på mere end 50 år, og udgik først af tjeneste i forbindelse med nedlæggelsen af kanonforsvaret af Englands kyster i 1956.

Til antallet af pjecer i 1918 skal bemærkes, at oversigten i Kilde 5, også indeholder enkelte andre lette pjecer (47), hvorved det samlede antal når op på 383.

De helt lette pjecer, der var beregnet til nærforsvar, er ikke medtaget i oversigten.

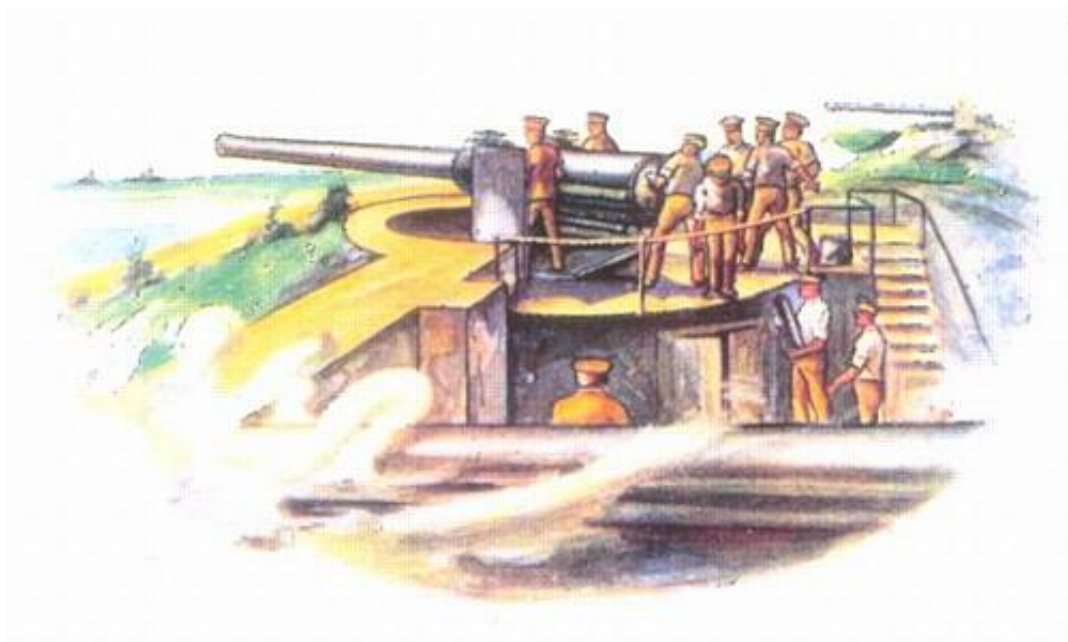
Oversigten bygger på oplysninger fra Kilde 2, 3 og 5.

Engelsk kystartilleri, ca. 1914.

Fra Kilde 8.

Pjecen er muligvis en 6-inch B.L. Coast Defence Gun.

Engelsk kystbatteri, ca. 1914.

Fra Kilde 8.

Første Verdenskrig

I løbet af krigen kom et par af kystbatterierne i kamp mod tyske skibe.

Den mest "prominente" træfning er nok angrebet på Hartlepool den 6. december 1914, hvor tre tyske skibe gennemførte et timelangt bombardement af denne by på den engelske østkyst.

Pjecen er muligvis en 6-inch B.L. Coast Defence Gun, Mk VII.

*Oberstløjtnant Lancelot Robson,
Durham Royal Garrison Artillery,
Territorial Force.*

Fra Durham Royal Garrison Artillery
(Heugh Gun Battery, Hartlepool Headland).

Hartlepool blev forsvaret af to kystbatterier - *Heugh Battery* (2 stk. 6-inch B.L. Coast Defence Gun, Mk VII) og *Lighthouse Battery* (1 stk. 6-inch B.L. Coast Defence Gun, Mk VII) - bemanded af Durham Royal Garrison Artillery, Territorial Force, under ledelse af oberstløjtnant Lancelot Robson.

Denne historie er grundigt dokumenteret i Heugh Gun Battery, Hartlepool Headland, der blandt sine mange undersider også indeholder en omtale af Durham Royal Garrison Artillery.

Det tyske angreb, der blev gennemført af slagkrydserne SMS Seydlitz og SMS Moltke samt den tunge krydser SMS Blücher, var et led i en større plan, der skulle tvinge den engelske *Grand Fleet* i kamp; operationen kulminerede i Slaget ved Dogger Banke 24. januar 1915 [8](#)).

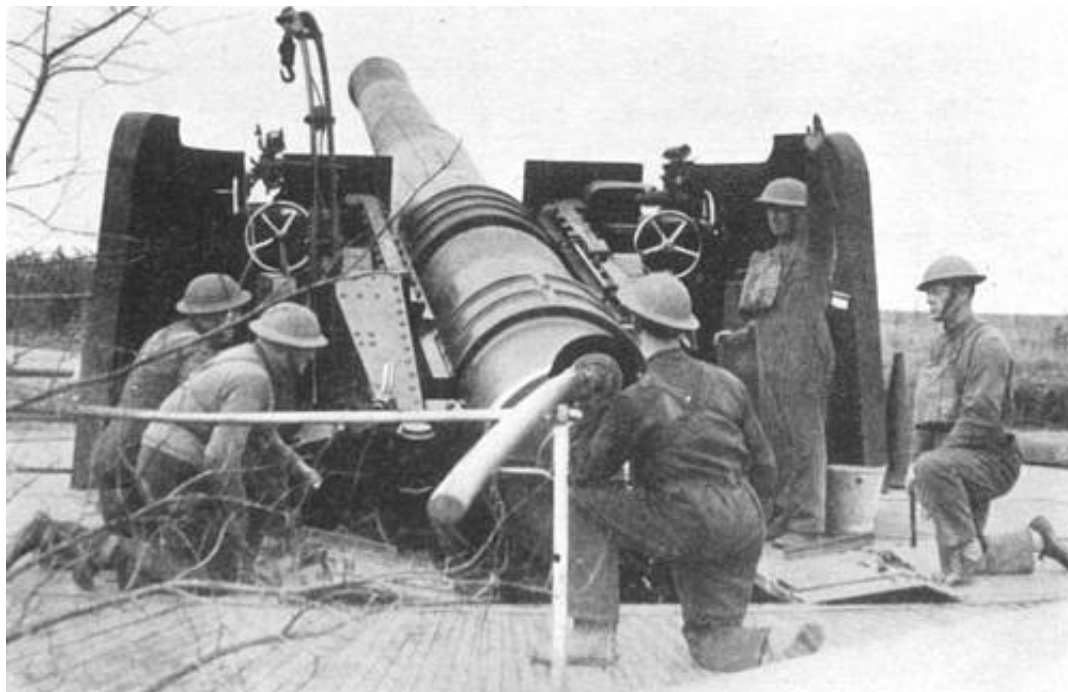
De tyske fartøjer afskød 1.150 granater mod Hartlepool, hvilket resulterede i omfattende ødelæggelser samt civile tab på 112 døde og mere end 200 sårede.

De to kystbatterier afskød 123 granater på afstande fra godt 2 kilometer til godt 10 kilometer. Granaterne traf Seydlitz tre gange og Moltke en gang, hvilket kun resulterede i lette skader og 1 såret. Blücher derimod blev ramt adskillige gange og led skade på broen (i styrbords side) ligesom to af de sekundære kanoner blev sat ud af spillet. Tabene på Blücher var 8 døde og 1 såret.

Kystforsvarsstyrkerne led følgende tab:

- Durham Royal Garrison Artillery, Territorial Force: 2 døde,
- 18th (Service) Battalion (1st County) Durham Light Infantry: 5 døde og 7 sårede
- Durham Fortress Royal Engineers, Territorial Force: 6 sårede, hvoraf 1 døde 7. december 1914.

Anden Verdenskrig

9.2-inch Coast Defence Gun, ca. 1939.
Fra Kilde 9.

Efter Første Verdenskrig blev en del af kystbatterierne nedlagt, mens andre blev lagt i mølpose.

Ved mobiliseringen i september 1939 genopstod kystforsvaret dog og blev bemanded med henblik på at imødegå en tysk invasion samt anløbskontrol ved de forskellige havne.

Under indtryk af truslen om en tysk invasion blev der i 1940 etableret en lang række *Emergency Coast Batteries*, som supplement til det bestående kystforsvar. Disse batterier blev udrustet med kanoner, i alt 510, som blev overført fra flåden.

Efterhånden som truslen om en tysk invasion aftog, blev mandskabet fra den regulære hær overført til andre artillerienheder og i 1944 overgik en del af betjeningen til hjemmeværnet (*Home Guard*).

Kystartilleriets historie under Anden Verdenskrig kan ses *The Defence of Workington Dock during WWII* (Russell W. Barnes).

9.2-inch Coast Defence Gun, ca. 1939.

Fra et samtidigt engelsk postkort, set til salg på Internettet.

Kortet stammer fra en serie på 18 postkort, udgivet af Valentine & Sons Ltd. i slutningen af 1930'erne.

En kort omtale af kystartillerienhederne findes i Royal Artillery, Coast Regiments, 1940-1945 (Derek Barton).

Kilder

1. *His Majesty's Territorial Army - A descriptive account of the yeomanry, artillery, engineers and infantry with the army service and medical corps, comprising the 'King's Imperial Army of the Second Line'* af Walter Richards, Virtue & Co., London (ca. 1911).
2. *British Artillery Weapons & Ammunition 1914-1918* af Ian V. Hogg og L.F. Thurston, Ian Allan Ltd., Surrey 1972, SBN 7110-0381-5.
3. *ABC of the Army* af kaptajn J. Atkinson (red.), Gale & Polden, Aldershot, 1910.
4. *The Territorial Artillery 1908-1988* af Norman E.H. Litchfield, privat udgivelse 1992, ISBN 0-9508205-2-0.
5. *History of the Royal Regiment of Artillery - Forgotten Fronts and Home Base, 1914-18* af Sir Martin Farndale, Royal Artillery Institution, London 1988, ISBN 1-870114-05-1.
6. *The British Army of August 1914 - An illustrated Directory* af Ray Westlake, Spelmount Limited, Tunbridge Wells, Kent 2005, ISBN 0-86227-207-7.
7. *Submarine Miners* af Ray Westlake, Military Modelling, marts 1985.
8. *The Royal Artillery*, Gale & Polden, Aldershot ca. 1915. Genoptrykt af D&G Publishing i 1980'erne.
9. *The Wonder Book of Soldiers* by Harry Golding (ed.), Ward, Lock & Co., London, ca. 1940.

Engelsk kystbatteri, ca. 1940.

Fra Kilde 9.

Pjecen er muligvis en 6-inch B.L. Coast Defence Gun, Mk VII.

Per Finsted

Noter:

1) Oversigten *The British Army, 1914* (Mark Conrad) viser den engelske hærs fredstidsorganisation pr. juli 1914, hvoraf bl.a. fordelingen af kompagnier fra Royal Garrison Artillery, regulære såvel som frivillige, fremgår.

2) Oplysninger om nogle af batterierne, inkl. billeder af, hvorledes de tager sig ud i dag, findes på *Exploring Portland* (Geoff Kirby). Oplysninger om bestykning stammer fra Kilde 5 og *Military Structure Database* (UK Fortifications Club). Også *Dorset's Coastal Defences* (The Heritage Coast) er anvendt.

3) Oplysningerne om Breakwater Fort stammer fra *Portland Breakwater Fort* (Palmerston Fort Society), hvis hjemmeside også indeholder mange interessante oplysninger om engelsk kystbefæstning.

4) Territorial Force blev i 1920 til Territorial Army. Om historien se f.eks. *Uniformer - Territorial Army*, cirka 1911.

5) Se f.eks. min artikel *Om engelske lyskasterenheder og luftværnsartilleri under Første Verdenskrig*.

6) Fra RGA, Coastal, 1914-1918 (The Long, Long Trail) samt Kilde 5.

7) Se f.eks. min artikel Om engelsk luftværnsartilleri, 1914.

8) Se Battle of Dogger Bank (1915) (Wikipedia). Her fås også oplysninger om de tyske fartøjer, der var indsat ved Hartlepool. Den tyske side af operationerne ved Hartlepool findes dokumenteret i German Bombardment of Hartlepool, Whitby and Scarborough on 15th and 16th December, 1914 (WWI The Maritime War)